

ES SAIG

ALGAIDA - Núm. 120 - DESEMBRE de 1990 - Preu: 100 ptes.

1
10
1

anys

En Jaume Falconer ens ha preparat aquesta portada commemorativa del nostre desè aniversari.

EDITORIAL

DE SE ANIVERSARI

Quan sortiren els primers números d'ES SAIG, ara fa deu anys, ens arribaren a les orelles comentaris com aquest: "ES SAIG? Ah, sí! En sortiran tres o quatre números. Tot lo més, li don mig any de vida". Qualcun afegia: "Encara si el fessin en castellà; però en català... Què se pensen?" Malgrat aquesta auguris, ES SAIG va superar la que semblava -per a segons qui- fatídica barrera del mig any; no tan sola això, sinó que va vèncer la que -per a tots nosaltres- semblava utòpica barrera del número cent; i hem fet moltes passes del camí que mena al dos-cents. I el que potser encara és més meritori és haver-ho fet sense faltar ni una sola vegada a la nostra cita mensual.

És inevitable encetar un editorial com aquest amb una actitud de satisfacció i amb un cert aire triomfal. Però el que en aquests moments més ens vea la memòria són les dificultats amb què ens hem topat i els esforços que ens ha exigit arribar on som. No ha estat un camí de roses, ni ho és ara. Deu anys d'una feina constant i desinteressada cansen i els responsables de la publicació ens hem plantejat més d'una vegada que ja ens bastava, que ens hem guanyat un descans i que ningú no ens podria retreure que hem estat de poca durada. Passa que sempre hi ha col·laboradors que encoratgen els qui hem caigut en el desànim i, segons pareix, seguirem encara molt de temps. Aquest "segons pareix" està impregnat de resignació i de goig.

Si així ho voleu, seguirem visitant les vostres cases. No vos anunciam canvis notables en la nostra línia editorial, ja que els nostres objectius, que vos hem explicat en diverses ocasions, no han variat. Tampoc no es tracta de seguir per seguir. "Tot allò que no puja, baixa". Tenim clar que hem de seguir per millorar. Millorar és el que hem procurat fer des que començàrem i, a poc a poc, ho hem aconseguit. Les condicions en què treballam ens obliguen a aquest avanç lent. "Des massa córrer, ve sa coixera", deien els nostres vells. I ja basten els "coixos" que hem de sofrir.

Voldríem visitar-vos molts d'anys, independentment que la nostra visita servís per distreure-us, alegra-vos o empenyar-vos un poc. Si ens seguim veient, serà senyal que tants els uns com els altres encara hi serem.

Bones festes i per molts d'anys.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
d'Algaida.
Revista mensual. D.L.P.M.495/80
Domicili: Rei, 1. Algaida.
Imprimeix: Apóstol y Civilizador.
ES SAIG només es responsabilitza de
l'editorial.

Dirigeix: Delfí Mulet
Administra: Directiva d'Obra Cultural
Mecanografia: Mireia Mulet
Col·laboren: Pere Mulet, Alexandre Pi-
zà, Joan Trobat, Joan Mulet, Biel Sas-
tre, Guillem Andreu, Miquel Fiolet,
Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor Mu-
let, Miquel Serra, Biel Bibiloni, Cata-
lina Martorell, Antònia Maria Mulet.

CALAIX DE SASTRE

LA MODA AD-LIB

Un aeroport sense caràcter, com tots. A través de les finestres del taxi contemplàvem els rètols de les empreses assentades a les voreres de la carretera. Semblava com si haguessin estirat la durada del vol i haguéssim aterrat a un indret qualsevol d'una qualsevol província espanyola. Entretant el taxista -¿Dónde van? - escoltava la ràdio; per la publicitat deduïrem que l'emissora era local, però la llengua era forastera. Ja a la ciutat, el preceptiu cafè amb llet -¿Qué desean? - reparador de forces. En el local, buit, un televisor amollava la seva prèdica forastera a uns espectadors inexistent. En arribar a l'acordada reunió, sentírem parlat -a la fi! - català, una bella pronúncia eivissenca, per primera vegada. Ja feia més de dues hores que havíem trepitjat terres d'Eivissa, l'illa germana.

La meva estada allà fou curta. Raons de feina m'hi dugueren. Parlant amb més precisió, més que d'una curta estada a Eivissa, hauria de parlar d'una curta estada a Vila, que és així com els agrada anomenar als eivissencs la seva capital. Fora dels límits de la ciutat, només vaig recórrer el petit trajecte que hi condueix, a Vila, des de l'aeroport. Així i tot, em permet d'extreure conclusions.

Diverses persones m'havien explicat l'alarmant grau de castellanització que pateix aquella illa. La realitat encara va ser més decebedora.

Les hores que seguiren a les primeres ja descrites no foren gaire més estimulants. Era una reunió normal entre funcionaris, és a dir entre servidors de l'Estat: n'hi havia alguns que no entenien -deien- el català. Però els fets són tan anormals que ja ha arribat el moment en què a les persones catalanoparlants que hem decidit fer valer els nostres drets lingüístics davant qualsevol interlocutor, i en qualsevol situació, ens demanen explicacions. Allò que s'espera de nosaltres -i tenen raons més que sobrades per esperar-ho, perquè ho hem fet sempre- és submissió i renúncia; qualsevol alteració de l'estereotip, els provoca sorpresa primer, després ràbia.

"El cas és que cada vegada ens mostrem més pusil.lànimes i de por en por acabarem rellogats als llimbs", ha escrit Pere Calders, comentant una situació semblant però extrema: una senyora agredida i insultada als carrers de Barcelona perquè tingué l'atreviment de pregar a un postulant de la Creu Roja que la petició li fos formulada en català.

A Eivissa, símbol de la pau idíl.lica fa uns anys, ara símbol de la marxa rabiosa, no ens agrediren. Però no sentírem ni un jove -ho he escrit bé: ni un parlar català, tot i que la mostra passa de la vintena. La degradació lingüística ha tocat sostre: dos companys de tertúlia, adults, mallorquí l'un, eivissenc l'altre, continuaren parlant en castellà després que ja s'hagués retirada la tercera persona, castellanoparlant i causant de la vexació; ni se n'entemeren de la seva absència: ells, xep-a-xep xep-a-xep, en foraster.

De retorn, volant entre els niguls, i mentres comentàvem les delícies de la jornada, sorgí la pregunta cruel: I a Mallorca, què passa? Per sort, el viatge és curt i en un no-res passarem de l'infern al paradís. Realment ho tenen ben fotut, els eivissencs. Nosaltres, no. Nosaltres, ben feliços.

M'HAN DIT QUE DIUEN

UN SORD

Aquest mes de novembre, cap al final, hi ha hagut un tema que va moure els comentaris de tot el poble, i no era per manco: amb un vespre havien entrat a tres o quatre cases a robar. Realment cada mes a un lloc o altre sentim parlar de qualque robatori, més gros o més petit, i sempre és un trastorn pel qui el sofreix, però aquesta vegada passa la mida: poder actuar amb tanta impunitat no és normal. No hem sentit a dir si han robat molt o poc, però el fet és que la família on han entrat a robar queda amb malsons molt de temps.

I per Pina sembla que no se'n salven, tampoc. Nos digueren que per les casetes de camp és bastant freqüent que trobin a faltar animals, siguin xots, porcelles o pollastres, però hem sentit a parlar de qualque porc gras a punt de fer sobrasades. I és el que dèiem: actuen amb total impunitat.

No té res a veure amb el que hem comentat ara, però ens han dit que qualque moment per plaça s'ha notat que ara hi ha tres municipals: ja no veuen tants de motorets i motos damunt les aceres. Ens han dit que no és sempre, que estiguin als seus llocs; encara n'hi ha damunt s'acera, però no tants. A veure si això té durada, o millora encara més.

Hem parlat de Pina, i ara pensam que també sentirem comentaris, gens favorables, sobre l'estat del camp de futbol i voltants: aquest que en parlava ja feia un cert temps que hi havia anat, però l'estat era deplorable, les herbes ho tapaven casi tot. No sabem si és que no juguen a futbol, si l'afició ja ha passat,...

Ja n'hem parlat altres vegades, però és que la cosa va a més de cada dia o setmana: com més va, més gent externa veuen per Algaida. Abans en veien bastanta, de gent no algaidina, els dissabtes a vespre, a missa, i els diumenges dematins, però ara ja són majoria, en veuen més que algaidins. No ens atrevim a dir (ni som qui per dir-ho), si això és bo o dolent, ja que molts de comerços suposam que n'estan ben satisfets, d'aquest increment de vendes que deu suposar tota aquesta gent. El que sí sembla clar és que Algaida està perdent part de la seva identitat com a poble.

I altre tant està passant per Pina, on, segons ens han dit, passa el mateix. Dins els cafès hi ha més gent de fora que de Pina. El problema a Randa és encara pitjor, ja que l'encant d'aquell poblet està completament perdut per culpa de la gent que puja allà a dinar o sopar als restaurants. Fins i tot és perillós pels cotxes que van al Puig de Randa, ja que han de passar ben estrets.

Com veis, fins aquí tot han estat problemes. I encara n'hi ha un altre que, sense esser cap problema, ha preocupat a molta gent, especialment els de més edat. Hem sentit molta gent preocupada pel famós NIF, és a dir, la lletra que Hisenda ens ha posat darrera el document d'identitat. Vertaderament, per molta gent ha estat un problema, que han resolt fàcilment, per mitjà dels seus fills o nebots o amics. Entre això i les contribucions, hi havia dies que només veien rotlades ben animades, discutint. I ara ja comencen a parlar de la revisió del cadastre, que diuen que pujarà més del doble els valors de les cases, i molta gent ja està nerviosa.

Bé, convendrà parlar de l'afició musical a Algaida que, com hem dit altres vegades, ha crescut fora mida darrerament. El concert de diumenge dia 25 fou una manifestació de tots els músics "oficials" d'Algaida; allà hi eren tots: coral, banda de música, escola de música. I la gent va respondre, com ho fa darrerament, amb l'església plena de gom en gom. I allà on hi hagué també molta gent fou al dinar que es va fer després; no sé si n'hi havia més que a l'església, va dir un...

MIQUEL SEGURA. Recanati (Itàlia).

A l'església de Sant Vito, Miquel mostra les seves obres; gravats i pintures. Esperam que tenguí èxit i sigui apreciat com ja comença a ser-ho a Mallorca.

DOLORES SAMPOL. Altair. Ciutat.

Pintura "neo". És una immensa onada de revisionisme dins la qual es mou part de la pintura actual. Dolors no és una excepció.

ANGEL SANTMARTÍ. Pelaires. Ciutat.

Pintura. Obra ben sospesada, creim que fruit d'una reflexió i que pareix estar al servei d'unes idees.

GERARDO RUEDA. Maneu. Ciutat.

Ampliament coneguda la seva obra que es mou en un espai delimitat per unes raons que només sap l'artista; al temps, veim una posició estàtica.

ROSMARI DECKEL.

Treballa en un mural encarregat per l'Ajuntament de Puigpunyent. Bona iniciativa.

JAUME FALCONER.

Enllesteix els seus "papers aferrats" i "construccions". Obra d'una densitat total. Jaume és un home que té molt a dir.

J. POMA. Cercle de Belles Arts. CIUTAT.

Pintura. Exquisita obra que interessa i convida a la contemplació.

TÀPIES.

Ara l'han fet "Doctor Honoris Causa" per la Universitat de les Illes Balears. La qüestió oriental al pensament i obra de Tàpies i la seva condició d'occidental i mediterrani seria un tema a estudiar per trobar la clau per a aquest acomodament tan singular.

COL.LECTIVES.

Comencen a perfilar-se les exposicions col·lectives per a Nadal. Seguirem aquest assumpte per veure què hi ha de nou.

FALSIFICACIONS.

Tal vegada la major falsificació estigui en la pròpia societat que genera aquestes situacions.

VATSARI

Solucions als mots encruats: Horitzontals: 1. aniversari. 2. ninot. ucar. 3. imaginació. 4. minam. re. N. 5. a. ir. padrl. 6 loc. ai. IOC. 7. afiat. orb. 8. Deogràcies. 9. ARN. ainerp. 10. isu. casta.

Verticals: 1. animalada. 2. nimi. oferl. 3. inanicions. 4. vogar. Ag. u. 5. ètim. artA. 6. R. N. pi. aic. 7. suara. bnca. 8. accediries. 9. rai. Robert. 10. irònic. SPA.

NOTICIARI

DEU ANYS D'ES SAIG

Aquest mes hem volgut encapçalar el noticiari. Com recordam a la portada i a l'editorial, amb aquest número 120 complim els deu anys. Potser trobeu que ho feim amb un exemplar més bé modest. El que passa és que hem dedicat una part dels nostres esforços en preparar un índex d'aquests deu anys i això ens du molta feina; i encara la tenim molt enrera. De totes formes, procurarem tenir-lo enllestit per les festes de Sant Honorat, quan celebrem una festeta que estam preparant.

Amb aquest número es tanca el cinquè volum de l'enquadrernació d'ES SAIG, ja que el relligam cada dos anys. Per això, els qui teniu costum d'enquadrernar-lo convé que espereu aquest índex per incloure'l en aquest volum, que ja serà ben gruixut.

PREMIS FRANCESC DE BORJA MOLL

El passat dimecres dia 21 de novembre es lliuraren al Casal de Cultura de Ciutat els premis Francesc de Borja Moll que atorga la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear. Entre els guardonats cal destacar Catalina Martorell Llaneras i la revista "Escola Nostra" pel seu caire algaidí. Aquests premis distingeixen "la labor desenvolupada en benefici de la llengua catalana i cultura de les Illes Balears.

Catalina Martorell Llaneras juntament amb Magdalena Mayol Mas, ambdues mestres del C. P. de Montuïri, han estat premiades dins l'apartat per a mestres pel seu treball didàctic a partir de la lectura dels llibres "El corsari de l'Illa dels Conills" de Gabriel Janer Manila i "La Bella Ventura" de Miquel Rayó i Ferrer. El treball consta de dos quaderns de treball per als alumnes amb activitats que treballen els diferents aspectes del llenguatge i d'una guia didàctica dirigida als mestres amb objectius, activitats, propostes de treball.

La revista "Escola Nostra" del C. P. Pare Bartomeu Pou també fou guardonada per la seva tasca dins l'apartat de publicacions escolars.

Des d'aquí la nostra més sincera i cordial enhorabona.

PUBLICACIÓ DE PERE FULLANA

Dins la col·lecció "Scripta et documenta" de Publicacions de l'Abadia de Montserrat ha sortit el llibre de Pere Fullana Puigserver "El catolicisme social a Mallorca (1877-1902)". Es tracta d'un documentat treball que analitza la manera com l'església mallorquina va enfrontar-se a la "qüestió social" en el període esmentat. Estudia les iniciatives de tipus social i econòmic que s'adoptaren.

Tendrem ocasió de parlar-vos amb més detenció i profunditat d'aquest llibre que hem rebut poc abans de tancar ES SAIG. A més, és molt probable que per Sant Honorat es faci a Algaida la presentació d'aquest estudi del nostre bon amic Pere Fullana.

SCRIPTA ET DOCUMENTA

38

EL CATOLICISME SOCIAL
A MALLORCA (1877-1902)

PERE FULLANA PUIGSERVER

ACTIVITATS DE S'ESPLAI

S'ESPLAI BUROT fa una crida a tots els joves que tinguin més de 15 anys i vulguin fer feina amb nins. Vos esperen en el seu local tots els dissabtes hora-baixa de les 4 a les 6.

D'altra banda, per a dia 15 de gener, coincidint amb les festes de Sant Honorat, han organitzat un concurs-mostra de sobrassades i llangonisses que se celebrarà en el local de l'Obra Cultural.

"MÚSICA EN FAMÍLIA" A CURA

Aquest mes acaba al Santuari de Cura la sèrie de concerts que s'hi han organitzat des del mes d'octubre, sota el títol de "Música en família", a raó de dos concerts mensuals, els quals se celebren a migdia a la sortida de missa. Els dos que tancaran el programa són:

-Dia 9 de desembre: Rafel Fuster (piano) interpretarà obres de Chopin i Debussy.

-Dia 23 de desembre: Maria Lluïsa Payeras (violí) i Francesc Blanco (piano) interpretaran obres de Mozart, Schubert i Falla.

PARROQUIA DE SANT PERE I SANT PAU

-Cada divendres a les 17, catequesi per als nins i nines de 1er. d'E.G.B.

-Cada divendres a les 20'30, reunió a l'església amb els nins i nines de 6è, 7è i 8è d'E.G.B.

-Cada divendres a les 8'30, trobada amb els joves a la rectoria.

-Dilluns 26 de novembre a les 21, reunió del Consell Parroquial de Pastoral.

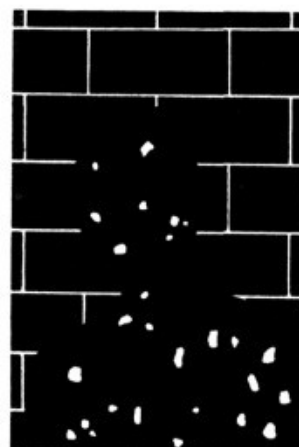
-Dilluns 3 i 10 de desembre, reflexió cristiana per a adults sobre el tema "Qui és Jesús de Natzaret" dirigit per Mn. Francesc Ramis Darder. S'analitzarà el context històric, religiós, polític i socio-cultural que va viure Jesús i com va actuar dins aquest context.

NOU LLIBRE D'EN GABRIEL JANER MANILA

Precisament ara fa un any, a la tardor de 1989, es va produir un esdeveniment impressionant: la caiguda del mur de Berlín. En Gabriel Janer Manila, conegut literàriament també fora del nostre àmbit cultural, va ser convidat d'una fundació berlinesa per participar en un curset de traducció a l'alemany d'algunes de les seves obres, i per tant va tenir la sort de ser espectador de primera fila d'aquelles històriques jornades. Una pintada sobre el mur -"Satan estima Berlín"- dóna títol al llibre que, publicat per l'editorial valenciana Tres i Quatre, recull en forma de diari les sensacions i vivències berlineses d'En Gabriel. Un mes, per a ell, inoblidable.

**SATAN ESTIMA
BERLÍN**

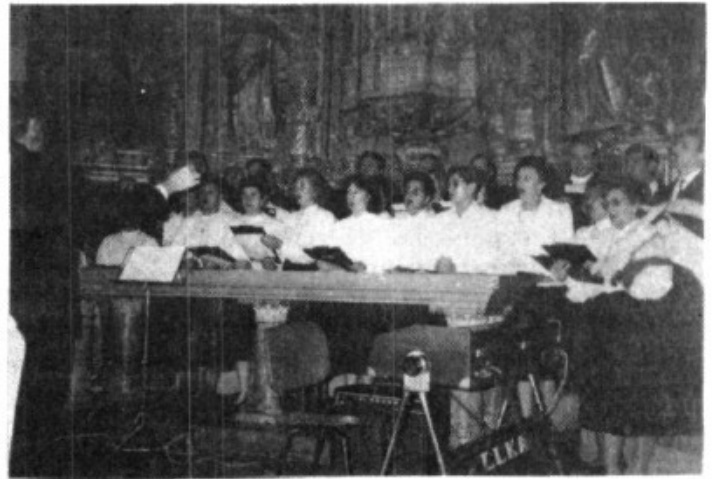
GABRIEL JANER
MANILA

NOTICIARI

FESTA DE SANTA CECÍLIA

El propassat diumenge dia 25 tengué lloc la celebració de la festa de Santa Cecília, patrona de la música, que ja s'ha convertit en tradicional al nostre poble. A l'església parroquial se celebrà el concert, amb la novetat que l'Orfeó Castellitx, dirigit per Antoni Mulet, se sumà també a la festa amb la interpretació de vuit peces durant la missa.

La segona part va consistir en l'actuació dels alumnes de l'Escola de Música, que en grups de flautes, saxofons, clarinets, trompetes i trombons tengueren una molt lloable actuació que delectà el nombrós públic assistent i fou molt aplaudida.

La tercera part va correspondre al mini-concert de la Banda de Música, dirigida com sempre per l'experta batuta de n'Emili Robles. La seva actuació tengué gust de poc, perquè les tres peces que interpretaren s'escoltaren en un no-res; sobretot la tercera, d'un autor tan "modern" com és Ennio Morricone. Ja s'havia fet hora de dinar i tots plegats, músics i socis de la banda, acabaren la festa peu davall taula amb un bon dinar a Cal Dimoni.

La directiva de l'Associació de la Banda de Música ens ha comunicat que a partir del gener començarà la cobrança de les quotes-ajuda per a l'any vinent. Per aquesta, a vegades, ingrata feina, esperen trobar les facilitats acostumades. Per endavant, donen les gràcies a tothom.

PLUVIOMETRE

El mes de novembre també ha estat abundant en pluges, no tant com l'octubre, però és que aquest va ser realment extraordinari. Recordareu que l'octubre caigueren 207'2 litres; aquest mes de novembre n'hi hem d'afegir 139'8. Des que vos informam de les pluges (i, amb l'ajuda de l'apotecari Gabriel Martorell, són ja un grapat d'anys) no recordam haver recollit tanta d'aigua en un període de dos mesos.

A més, aquestes pluges en general han estat bones, sense inundacions ni torren-tades de les que s'enduen tot quant troben. Ara ens convendria que seguís plovent amb moderació i no s'estàs, com ha passat qualque any, mesos i mesos amb sequera gairebé total.

MOLÍ D'EN XINA

En el Molí d'En Xina s'ha celebrat una Mostra d'Art de les Edicions Atàviques de Lluçmajor. La mostra ha estat oberta del dia 30 de novembre al 5 de desembre i, per tant, en el moment de rebre ES SAIG ja estarà tancada.

Per altra part, el dia 7 de desembre a les 20 hores es farà la inauguració de la Mostra d'Art del taller de gravat i de ceràmica.

PUBLICACIONS I EXPOSICIÓ DE CATALINA F. ISERN

A punt de tancar l'edició d'aquest mes hem rebut dos llibres de poemes de Catalina F. Isern i Fiol: "Sutja, desencantat-temps", publicat per l'editorial Amarantos de Barcelona el passat mes d'octubre, i "I les flors quan naixeran?", ambdós amb portada d'Elisenda Pipió i Carme Hermoso.

Juntament amb aquests dos llibres n'hem rebut un altre de poemes de diversos autors titulat "Aparador de poesia i pensament" de l'editorial Amarantos; en aquesta antologia hi figuren diverses composicions de Catalina F. Isern.

A la galeria Byblos, la mateixa autora junt amb Miquel Lladó inauguren una exposició d'art floral dia 27 de novembre. La mostra durarà, en principi, fins dia 31 de desembre.

PUBLICACIONS REBUDES

Evidentment, en aquesta referència que hem introduït a les publicacions rebudes no hi té cabuda la relació de totes les revistes de Premsa Forana amb les quals mantenim intercanvi. A més, el recordatori que feim ha de ser breu a la força, gairebé esquemàtic.

De la Conselleria Adjunta a la Presidència del Govern Balear hem rebut la "Guia de derechos de las víctimas" així com el Bolletí Informatiu que elabora el Gabinet de Mitjans de Comunicació del Govern Balear.

També ens ha arribat la "Memòria del Parlament de les Illes Balears. Juny 1987-desembre 1989", un resum de l'activitat parlamentària editada amb extraordinària cura.

Finalment, ens referirem aquest mes a l'obra de Teodor Suau "De Cafarnaüm a Jerusalem" que relata l'itinerari d'un deixeble de Jesús, un d'aquells que quedaren "enganxats en els filats del seu encís". És un llibre que es llegeix amb interès d'una tirada.

NOTÍCIES D'ARXIU

MANERA DE TRACTAR UN CADARN. ANY 1822

Vos oferim un document, una carta, de l'Arxiu de Can Mulet corresponent a l'any 1822. Pensam que és curiós per conèixer la manera que aleshores hi havia de tractar un constipat, un cadarn. Ens trobam, com podeu veure, davant una medicina experimental, d'observació de com evoluciona la malaltia seguint un o altre tractament. Vos transcrivim el document, del qual només hem modernitzat l'ortografia.

Palma, 20 9bre de 1822.

Dor. Dn. Pere Antoni Mulet.

Molt senyor meu: el cadarn d'en Gaspar s'és declarat cadarn de la passa pues ja se és augmentat algun tant, de manera que el P. Mestre va dir que no hei anàs fins que estaria bo; este cadarn en alguns se ha vist que pega tan fort que arriben a escupir salives sanguinolentes; lo que se dona per reblanir este cadarn és mitja cuieradeta d'oli de metles dolces recents amb un altre mixto quan se temen que los velatos o después, i les mateixes mesures he preses per Gaspar i Ainès que també ja la té però no tan forta, i después un parei de vegades a la tarda un tasset d'aigo una miquina teba amb una cuieradeta de xarop de melvins; esta medicina gent que lo ha experimentat diu que no atura aqueix cadarn sinó que tant mateix dura aquell temps que ha durar segons l'individuo pues n'hi hei ha qui dura de un mes, de coranta dies, de dos mesos, i aun de tres mesos. Pas a referir-li lo que me contaren ahir a la tarda en una casa de Senyor que conec, havien experimentat en dos o tres infants de la casa que havien tingut este cadarn de passa: l'individuo de la casa qui jeia amb un o dos de los qui tenien el cadarn, observava que quan estava dins el lilit ben tapat li venia molt més forta la tos que quan se destapava, és dir, retirava la roba qui li feia calor; lo mateix s'observa amb Gaspar i Aynès, se va observar que los encadarnats quan dinaven seguien molt bé dinant fins que se los donava a beure vi

com acostumen; esto aun no lo he observat amb los nostros; baix de esto, el senyor de la dita casa amb les seves llums naturals considerà que aquella pertinaç tos era afavorida del calor excessiu de la sang en el present estat, i era la causa primera predisponent d'aqueixa passa, i manà que se li donàs taronjades el matí en dejú, i a la tarda fora beure vi, i lo més general que li donaven per berenar eren llesques de pa amb mel per damunt i també servia per reblanir, i tot lo que consideraren conduent per refrescar la naturalesa; en esta casa primer agafà a una al.loteta com en Gaspar i la dugueren per el curs natural i segons sa corrent i li ha durat devers tres mesos; de esta lo aprengué un al.lotet de devers quatre anys, i aquest és que lo han duit per el sistema de taronjades i demás refrescaments i molt prompte ha estat bo. Jo per mi aprovaria i convenc molt amb aqueix pensament mirant solament l'experiència de lo que he referit, i una altra que em vaig fer en l'any 1820 amb un cadarn que hei hagué de passa. Jo per los presents faré lo que V. m'ha dit en la carta e igualment los donaré los exarops que tenc en los modos expresats atenent que pareix que tot se dirigeix a un fi: este l'estat del cadarn amb Gaspar i Ainès, estes són les mesures que he preses, i esto és lo que passa amb estos al.lotets i doble més llastimós amb los de llet, de manera que a porció de lo que puguen en edat no se declara tan pertinaç. En caure bé poran enviar formatge. Moltes memòries de tots. Disponga.

Joan Company

PERE MULET

Aquest escrit és el tercer de la sèrie de tres que comprèn el conveni sobre Normalització Lingüística que l'APFM ha firmat amb la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear.

ES CARRER BEN NET

- Bon dia.
- Bon dia. Quin fred que fa, estic gelada.
- No me'n parlis; i lo pitjor és sa humitat.
- No és raro que faci fred, ja som casi a Nadal. Per cert, que ja has fet es torró?
- Sí fotre. Sempre per la Puríssima procur ja tenir-lo fet.
- Jo també, i enguany amb sa metlada que hi ha hagut i amb sa bessonada que tenc n'he fet molt. Crec que mos farà mal.
- Ca dona! Jo quan faci ses coques de torró no miraré prim. Si feim es tro el farem. Total, per vendre es bessó en aquest preu, val més que el mos mengem.
- Uep! Bon dia! De què xerrau.
- De torró.
- Que anàreu en es cementeri per Tots Sants?
- I ara? Què té que veure es torró amb Tots Sants?
- És que he anat a s'Ajuntament a arreglar coses de ses nostres tombes i hi he pensat.
- Jo cada any hi vaig.
- Idò jo no hi vaig mai.
- I ara què dius? Sempre ho havia pensat que eres un poc rara.
- Rara? Per què? Per resar pels difunts no importa anar en es cementeri.
- Bé, deixau aquesta discussió. Tu que hi anares, què te va parèixer s'ampliació que han fet a sa part baixa?
- Molt bé, molt guapa ha quedat.
- I no hi veres res que te cridàs s'atenció?
- No, no sé a què te refereixes.
- Bé, deixem-ho estar, Tant mateix no arreglarem res. Que anàreu al concert de Santa Cecília?
- Oh sí, me va agradar molt. En podrien fer més de concerts i així mos entre-tendríem un poc. Fan tan poques coses en aquest poble.
- Un poc massa llarg va esser. Entre s'Orfeó, els alumnes i sa Banda va durar dues hores.
- Va estar molt bé que s'Orfeó cantàs es temps de sa missa.
- Mira, què vols que et digui; trob que distreu un poc.
- A mi lo que me va agradar més va ser sa darrera peça que va tocar sa Banda. Pareixia que veies ses pel.lícules.
- Quines pel.lícules?
- Ses que va musicar en Morricone.
- Jesús, no sé què dius; no sé res de tot això.
- Escoltau, m'han dit que ben prest, dins es desembre, hi haurà un encontre de corals aquí, a Algaida.
- Idò sa d'Algaida s'haurà d'espavilar. Jo crec que els falta entreno.
- Com ho faran per cabre-hi dins l'església si són moltes corals?
- Tens raó...
- Bé, me'n vaig que ja és ben hora. Adéu.
- I jo també. Se cert que ja hauré cremat es dinar.
- Diós.

SA GRANERA

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

PRÒXIMES ACTIVITATS

Excursió: Dia 23 de desembre a Aucanella i Aucanelleta. Aquesta excursió és un recorregut llarg, però en suau davallada que va des de prop de Lluc fins a l'oratori de Sant Miquel de Campanet. Sortida a les 9 h. de Plaça. Apunteu-vos abans de divendres dia 21 a Catalina Martorell -665261- i a Jerònia Cañellas -665249-.

Xocolatada de la nit de Nadal: Com ja és tradicional, farem una xocolatada al nostre local dia 24 de desembre, després de matines. Vos hi esperam a tots. Hi haurà xocolata, ensaïmades, torró, cava... I música i ball dels anys 60.

Presentació del llibre "Satan estima Berlín" de Gabriel Janer Manila. Aquest acte serà dia 12 de gener.

Festa-Exposició: Pel desembre de l'any 1980 va sortir el primer exemplar de la nostra revista ES SAIG. Per tant enguany se celebra el desè aniversari d'aquesta publicació. Amb aquest motiu i per les Festes de Sant Honorat del mes de gener inaugurarem l'exposició "Deu anys d'ES SAIG". Dia 18, divendres, farem una petita festa i una xerrada d'en Pere Mulet sobre la història de la premsa local.

Presentació del llibre "Tresquem per la muntanya. Un itinerari pel massís de Randa."

Grup d'excursionistes, molt nombrosos, a Sa Mola de S'Esclop.

PENSAMENTS ENTORN DEL PROBLEMA DEL MAL

La presència del mal en el món és impressionant. Això és una trista evidència.

Immens com la mar és el dolor publicat; més gran és encara el dolor anònim.

Malgrat tot, pens que la partida del bé és molt més gran que la partida del mal.

Fins al dia d'avui, els pensadors encara no han desxifrat l'enigma del mal. I pens que en el futur tampoc no ho faran.

Per què hi ha mal en el món? La pregunta, feta des d'una perspectiva filosòfica, pens que no té solució, si bé val la pena seguir-hi pensant.

Pens que la revelació cristiana tampoc no respon en darrer terme a la pregunta de per què hi ha mal en el món.

Desxifrar l'enigma del mal pot ésser interessant; en tot cas, és una qüestió de segon o tercer ordre perquè l'home

que pateix el mal no necessita tant d'explicacions teòriques darreres com d'alliberacions ben concretes.

Com lluitar contra el mal? Com transformar la realitat? Aquesta és la qüestió!

A pesar del mal, jo estic convençut que val la pena creure i confiar-se al Déu que és amor sense límits.

Jesús no va desxifrar l'enigma del mal. Va curar malalts, va donar esperança, va estimar, va viure enmig dels homes com aquell que serveix, va passar pel món fent el bé i va sebre dir la paraula "Pare!"

TONI RIUTORT

Com podeu veure, el rector nou, en Toni Riutort, inicia una col.laboració a les nostres planes. Li donam la benvinguda i desitjam que aquesta col.laboració sigui llarga i profitosa.

TEMPS ENRERA.

Col.lecció TEMPS

Julipia

REVISTA DEL COR, LA MELSA I EL FETGE.

Any 2. Número:

1106

A la fi ha arribat na **May-te Fred**, la dona que vos encaletirà les nits d'hivern.

Divendres al matí a la plaça, exposició-venda de productes

May-te Fred.

- Botelles d'aigua calenta **May-te Fred.**
- Flasades elèctriques **May-te Fred.**
- Encaletidors de caliu **May-te Fred.**
- Coixinets elèctrics **May-te Fred.**

I tot un llarg etc. d'altres calents productes.

Amb **May-te Fred** sempre tendràs el llit calent.

Pelussa Trudesa.

La pelussa congelada ja és a la vostra tenda.

No embruta, és ecològica. Caduca als tres mesos.

I ara, amb l'oferta de llançament vos regalam un full de paper de plata per fer el riu del vostre betlem.

Pelussa Trudesa és de confiança.

7.

Relax les Tres Matildes.

C/ Proparoxiton, 7. Biniali.

Accetuem les teves zones de plaer.

Matilde Aguda.

Quan acabam és quan millor t'ho passes.

Matilde Plana,

de Castelló. De plana no en tenc res. Te prepar per arriblar al darrer.

Matilde Esdrúixola.

Intima, càndida, pèrfida.

Relax les Tres Matildes.

C/ Proparoxiton, 7. Biniali.

Relax Tanatori.

...Dona, si el teu home no t'entén i ja estàs tipa de les feines de la casa, si a l'oficina ja estàs cansada dels oferiments dels senyors amb panxa, si el butaner ja s'ho pren com una rutina...

Vine

**a descansar amb En Pau
al Relax Tanatori.**

La primera casa de relax dedicada especialment a senyores i senyoretetes.

**Descansa amb En Pau
al Relax Tanatori.
Relax Tanatori.**

C/ Alegre, s/n. Escorca.

Baticor de Tardor

Una tardor d'or a les
cròniques amigues de Jutipiri.

tEst jUTIPIRI

TUP-TUP!!! Al palau de la Senyora Marquesa del Baix-Lloc, s'inagurà la setmana passada l'exposició "Fruits de la Vermada". S'hi exposaren mostres dels vermadors més ben plantats i vigorosos i de les vermadores més delicades i sensuals que feren les delícies dels assistents. En un principi jo i les meves amigues havíem pensat només fer-ia de vermadors, però pensàrem en els nostres esposos i hi vàrem incloure les vermadores. És molt fàcil fer contenta la gent -declarà la senyora Marquesa.

TUP-TUP!!! Inagurat el Congrés Internacional de Dones Emblanquinadores del mes de Novembre sota el lema: Emblanquinadores i medicina: La hipertensió sanguínea i les repercussions a l'emblanquinat. La seva presidenta, Na Magdalena Poal i Calç va dirigir unes fortes paraules als assistents en el discurs d'obertura: Sabeu què vos dic? Que això és culpa de tant pujar i devallar sa banqueta, a vatua el món! Com voleu que no tenquem sa sang alta si tot lo dia estam puja que devalla? Eh? I després comentà que tot això de la sang li ho havia explicat el seu gendre que és un poc menescal, però que no ho entenia gaire. De totes maneres, però -declarà- sempre que he anat a s'hiper a comprar mai m'he marejat. Bé, un dia em vaig encioure es peu amb un carro.

TUP-TUP!!! Solemnes matances al palauet de tardor de la noble senyora Magdalena Setan Tasort, duquessa del Bon-Fat. Les matances foren oficiades per Don Josep Així, membre honorari del Gremi de Matancers de Mallorca (GMM) i per don Antoni Estabé, vocal-ajudant de dita associació. El públic que s'hi congregà fruï amb desmesures de la mort del porc i regalaren amb una llarga ovació els dos oficiants, així com també a les ajudants, dues precioses matanceres de la secció femenina de la Creu Roja.

Com que està molt de moda i totes les revistes que s'apreciïn ho fan, vos convidam a contestar aquest qüestionari Jutipiri. Vos donam, a continuació de les preguntes la puntuació i la valoració que en feim. Si ets capaç de contestar-les a totes, pots passar per la redacció de Jutipiri a recollir un val per anar, gratuïtament, a fer-te una cura de salut mental.

1. Quan vas a un bar o a un pub, què demanes per beure?

- a) Un tassó de vi amb sifó perquè es com beure xampany.
- b) Una coca-cola perquè em fa sentir optimista.
- c) Un conyac Carlos III, perquè sempre he estat molt monàrquic.

2. Si a un local de moda no et deixen entrar perquè dus els calcetins blancs, com reacciones?

- a) Em trec els calcetins i el pas per davant el nas del guàrdia de seguretat.
- b) Pos els peus dins un bassiot a fi que els calcetins es tenyesquin de beige.
- c) Ja ni se me passa pel cap posar-me calcetins blancs.

3) Si al cine la pel·lícula no t'agrada:

- a) No vaig mai al cine, sempre veig vídeos, perquè el puc aturar i anar a l'excusat quan vull.
- b) Aprofit per fer-me la manicura dels peus.
- c) Aguant tota la pel·lícula: Per qualche cosa he pagat.

4) Avui plou, què m'he de posat per sortir al carrer?

- a) Un vestidet d'aigua preciós que em regalaren quan vaig fer la primera comunió.
- b) Paragua, sabates d'aigua i impermeable.
- c) M'embolic l'"hule" de la taula de la cuina.

5) Quan a un semàfor s'acosta un jove de El Patriarca per vendre't una revista, com reaccions?

- a) Tanc la finestra, pos la ràdio del cotxe a tot volum i dissimuladament coloc el mirall retrovisor.
- b) Prepar immediatalemt una sopa de sobre que sempre duc dins el cotxe i el convit a berenar.
- c) Li deman si vol paperetes d'un sorteig d'una porcella que no se com acabar de vendre.

6. T'agradaria que els ordinadors xerrassin?

- a) Molt. Així podria mantenir converses intel·ligents.
- b) Gens. Perquè mai estariem d'acord.
- c) Tant me fa. Som sord.

7. De quin color dus la roba interior.

- a) Del color de la ideologia del partit que governa.
- b) Estampadets graciosos i, si és possible brodats.
- c) Chanel número 5.

8. Quin tipus d'olives prefereixes?

- a) Trencades.
- b) Sevillanes farcides d'anxova.
- c) Olives negres, no som racista.

9. Quan et dutxes, quina canço cantes?

- a) No cant, m'entra aigua.
- b) "Mi vida eres tu..."
- c) "Uan singuin inde rein..."

10. Quan rebs Es Saig, què és el que llegaix primer?

- a) Jutipiri.
- b) Jutipiri.
- c) Jutipiri.

Puntuació.
Valoració.

A les preguntes parelles, les contestacions a) valen 5 punts, les b) 10 i les c) 0, menys a les preguntes número 2, 4, 6, 8 i 10. A les preguntes impars, les contestacions a) valen 10 punts les b) 0 i les c) 5, menys a les preguntes número 1, 3, 5, 7 i 9. Si n'heu deixada alguna per contestar, heu de restar 5 punts si és pregunta parella i 10 si és impar, sempre i quan les parelles no siguin ni la 2 ni la 6 ja que, així, n'haureu de restar 5.

Entre 0 i 32 punts. No sou gens Jutipiri. comença a ser hora de prendre una dràstica determinació i deixar de ser una persona vulgar. Si no sabeu com començar, no passeu pena: començau a llegir tots els números editats de Jutipiri i vos il·lustraran perfectament.

Entre 33 i 74 punts. I digué el príncep Blau: -Gràcies per venir-me a salvar, princesa rossa vestideta de blac. -No se mereixen, príncep Blau, ha estat l'estimació que sent de cap a tu que m'ha motivada. -Però crec que la història no era així, princesa rossa vestideta de blanc, era jo el qui t'havia de salvar de la bruixa Maduixa. -Sí, això és el que estava escrit! -contestà indignada la princesa- però encara seria tancada a la torre del castell de la bruixa Maduixa si no hagués llegit tots els números de la revista Jutipiri que m'han ensenyada a anar per enmig.

Més de 75 punts. To-re-ro! To-re-ro!

jutipiri

**Secció fictícia
d' ES SAIG**

Dirigeix: Carles Sol.

Cap de redacció: Albert Siqués.

Redacció:

Magdalena Corason.

Benet Alegre.

Gabinet Mèdic de Xafardejos.

Magdalena Miraquefaig.

Disseny i Maquetació:

Cap Nom Informàtica.

Edita: La Ganyota Edicions.

Imprimeix: Imp. Sa Carussa.

ESPORTS

FUTBOL

Amb motiu de la irreparable pèrdua del jugador del C.E. Algaida Biri i per l'alteració del calendari amb una jornada de descans, l'equip de 2ª Regional tan sols ha disputat un partit en el moment de tancar aquest número d'ES SAIG.

Llucmajor-Algaida 2-1

Va ser un partit que, sobretot a la primera part, es va jugar molt bé i semblava que es podia guanyar sense problemes. Però després a l'equip li pegà sa "pardalaria" o el conservadorisme; lo cert és que el Llucmajor es quedà amb els dos punts, enmig de la decepció dels nombrosos aficionats algaidins que s'havien desplaçat.

Esperam que la moral es recuperi i que tots, jugadors, directiva i aficionats, es tornin a centrar en la competició.

Segur que en "Biri" ho voldria així.

JUVENILS

L'equip dels jovenets aquest mes de novembre ha aconseguit guanyar els dos partits disputats; això ha suposat una injecció de moral que els al·lots necessitaven de bon de veres.

No es tracta només dels punts aconseguits. L'equip està entonat, lluita i els al·lots disfruten de jugar. I d'això es tracta: de jugar i de disfrutar.

Algaida-Campanet 2-1
Santanyí-Algaida 0-2

INFANTILS

Els resultats de l'equip des "Cañón" han estat:

Algaida-Avance 2-2
Algaida-Felanitx 2-4
Santanyí-Algaida 0-3
Algaida-Porreres 1-0

Mantenen el bon to de joc amb què començaren, malgrat l'empat dins Es Porrassar amb el Porreres, primer classificat, en un partit que s'havia de guanyar per goletjada.

BENJAMINS

Al torneig del CIM es juga en les condicions que hem citat altres vegades. Les goletjades priven, però esperam que la il·lusió no es perdi i es formin jugadors pel futbol local.

Algaida-La Salle 1-10
Sta. Maria-Algaida 1-0

VETERANS

Aquest passat mes de novembre ha estat el de l'acomiadament de l'equip de Can Bessó. No ha pogut esser. La manca de jugadors i la informalitat juntament amb unes quantes lesions han decidit els responsables de l'equip a retirar-lo de la competició de futbol d'empreses. Llàstima!

Els de l'Auto-Escola Llevant segueixen, si bé perdent la majoria de partits. Dels sis punts que duen al terme de la primera volta, cinc s'aconseguien els primers partits; de llavors ençà, res de res.

Son Canals-Auto-Escola 3-0
Auto-Escola-Ferriolenc 3-3
Tot esport-Auto-Escola 3-0

BASQUET

El passat dia 28 de novembre va començar el torneig d'empreses de bàsquet, en el qual participa l'equip de Can Esteve.

Els partits es juguen al Poliesportiu Prínceps d'Espanya del Polígon, majoritàriament els dimecres.

El "manager" Miquel Rafael "Bes" ens comunica que tots els joves interessats en l'esport de la cistella es poden posar en contacte amb qualsevol dels integrants de la plantilla:

Montserrat Roig, Joan Miralles, Joan Santmartí, Pep Joan Jaume, Bernat Bauçà, Antoni Coll, Joan Martorell, Delfí Mulet, Joan Oliver i Pep Juan.

Anim!

ESCACCS

A la fase de promoció de descens, l'equip d'escacs d'Algaida ha tengut aquests resultats:

Andratx-Algaida 2'5-1'5
Algaida-Sa Nostra 1'5-2'5
Sta. Margalida-Algaida 4-0

Aquests resultats signifiquen que s'ha quedat en 5ª posició i obliga l'Algaida a jugar la promoció amb els equips darrers, quatre, dels quals només un manté la categoria. Esperam que aquest lloc de salvació sigui per l'Algaida.

La classificació final del torneig al local del PSOE en els primers llocs va ser:

HANDBOL

Seniors:

1. Toni Ripoll
2. Jaume Juan

Jugendils:

1. Xisco Oliver
2. Tomeu Oliver

Infantils:

1. Tomeu Ripoll
2. Isaac Draper

A Algaida s'ha format un equip de handbol federat, integrat a les escoles Pare Pou.

Aquest equip juga a la categoria infantil masculí i els primers resultats són més que encorat-

jadors:

P. Pou-Son Oliva 18-7

P. Pou-Pius XII 12-12

El Col.legi P. Pou també compta amb un equip de volei federat, infantil femení, que ha guanyat el primer partit per tres sets a zero dins binisalem.

JOANTROBATJOSE LUIS MENDOZA ZAFRA ENS HA DEIXAT

En José Luis era "Biri" pels aficionats al futbol i pels algaidins que tenguérem l'ocasió de tractar-lo.

A Algaida, des de sempre, s'ha hagut de recórrer a jugadors externs per completar la plantilla de futbol del primer equip; jugadors de fora poble que la majoria de vegades s'han convertit en uns entusiastes defensors del club, tant com els que consideram més nostres perquè són nascuts a Algaida.

En "Biri" és un d'aquests jugadors plenament integrat al club algaidí. Tenia vint anys i practicava el futbol des de la infantesa; posseïa classe i professionalitat, força física i, com a persona, un comportament excepcional.

En "Biri" complia enguany la seva segona temporada entre nosaltres; la seva "xispa" i coratge el feia imprescindible dins l'equip i entre el grup d'aficionats que aquests darrers temps estan més vinculats al club.

En "Biri" ens ha deixat: el seu gran cor no va poder resistir tanta il.lusió i vitalitat; se n'ha anat deixant un record imborrable dins el C.E. Algaida i el sentiment de tota la família del futbol.

Des d'aquí enviam el més sentit condol als seus familiars i amics.

Plantilla del C. E. Algaida. En "Biri" és el tercer dels que estan acotats, començant per la dreta.

PINA

Un any més ens tornam a trobar a les portes del Nadal, les festes més entra-nyables de l'any, no solament per a un tipus de gent que podríem anomenar romànica, sensiblera o idealista sinó també per a tantes persones que senten que davall tot això hi ha molt més que el resclús d'una tardició desfasada, una saturadíssima campanya propagandística o un sens fi de productes de consum que poc profit fan a la nostra personalitat tan malograda ja i passada de voltes com si d'un vulgar aparell mecànic es tractàs.

Persones som i persones hem de seguir essent; i per ser-ho hem de sebre passar per sobre de totes aquestes falses il·lusions que la televisió o altres mitjans de comunicació ens volen fer empassar: no serem més feliços per tenir tal o qual cosa (que el veïnat o vint-mil persones més ja tenen); els nostres fills tampoc no seran més feliços (només serà una aparença) perquè els haguem pogut comprar tal o qual jugueta si llavors, a l'hora de relacionar-nos amb ells, de dedicar-los un poquet del nostre temps, no sabem estar mai disponibles. De què servirà tot el que els haurem comprat si a la fi no els resollem els problemes que se'ls plan-egen a mesura que passen els anys?

Pares i fills, famílies senceres, han de trobar plegats el que en si i de cada any vol significar el Nadal: esperança, amor, entrega, conversió, o canvi cap a un altre estil de viure que ens faci sentir de cada dia (a partir d'aquest mateix) més germans dels altres, més units a totes les persones (tant d'aprop com d'enfora). Fa un parell de Nadals ja vàrem parlar de la necessitat que els pares s'hi mirassin un poc més a l'hora de satisfer els capritxos dels seus fills; les juguetes han de servir per estimular la imaginació de l'infant i no la seva agressivitat o apatia (davant aquelles juguetes que per elles mateixes ho fan tot). Els pares haurien de ser crítics i selectius amb el que ofereixen, no guiant-se per criteris com l'embalum que fa la jugueta, pel seu preu (més si van justets, justets) o per "lo mona" que quedarà a la seva habitació. Tenguem en compte que les juguetes són precisament per donar el rendiment que d'elles s'espera dins el joc i mai mai només per contemplar-les. Estimem els fills (com recomanen els membres de "Gesto por la paz") donant-los juguetes més humanes i eliminant per sempre les de caire bèl·lic, perquè el pitjor que té el jugar a la guerra (ho hem vist amb la crisi del Golf Pèrsic) és que pot arribar a ser mortal.

Per altra banda, volem destacar la notícia que es publicà el passat dia 13 de novembre al "Diario de Mallorca" que parlava de l'estat "lamentable" de les nostres instal·lacions esportives. L'autor del mateix -Xisco Mora- deia textualment: "Las instalaciones afectadas, concretament el campo de futbol y el parque infantil, podrían pasar, de perdurar la situación actualmente existente, en un plazo más o menos corto de tiempo, a formar parte de la zona de matorrales y arbustos que la circundan". Ens hem volgut fer ressò i denunciar també noltros el que s'ha dit, el que tantes vegades noltros també hem dit i hem criticat, si bé sense cap resultat pràctic. Les úniques instal·lacions esportives que tenim (i per tant les millors) estan sotmeses a un total i profund abandó, sense que se'ls dediqui al llarg de l'any la més mínima atenció (les herbes creixen, les escombraries augmenten...). Ens hem preocupat de pensar el que valdria aixecar i fer tot el que hi ha fet de bell nou, sols per haver-ho deixat perdre?

Pensau-vos-ho.

NOTÍCIES:

1ª A la fi asfalten un camí: el camí sortat en qüestió ha estat el de Son Bou. Enhorabona. Segur que ja no t'ho esperaves. De moment hem vist com han començat. Esperam veure (enguany si és possible) l'acabament.

2ª Acera nova a Sa Font: les passes són molt petites i si anam a aquest pas no crec que la vegem acabada ni l'any 2050. Paciència, amics, que més val aquesta que tot un sac de peces de cinc.

3ª Ens ha deixat en Tomeu Puig Servera (Putxet). Va morir el passat dia 10 de novembre als 68 anys. Al cel sia.

GUILLEM ANDREU

Donant les gràcies a Xesc Oliver per les seves paraules sobre el torrent de Pina.

Es torrent de Pina és
dels altres ben diferent:
tots davallen de muntanya
i ell va quantre corrent.

Desitjant un bon Nadal a tots els de la tercera edat,
molt especialment als pineros.

Serà sa tradició
qui mos dóna energia?
Però Nadal és per tots
dia de molta alegria.

A dins es coret sentim
una ànsia temerosa:
que hi seré l'any qui ve?
I demanam si convé
una altra diada hermosa.

Veurer-mos a tots units,
sa família agrupada,
una taula ben parada
tota ella d'amor regada
i renou de molts de nins.

Tenir a nostre enderredor
es fills, es néts i renéts
que amb amor mos diuen:
es padrins són es primers.

I davant es betlemet
cantant una cançoneta
s'obri es nostro coret
i cau una llagrimeta.

I el Bon Jesuset petit
a dins una menjadora
mos sonriu i diu content:
No temis, sa vida sempre és hermosa.

Molts d'anys i feliç 1991.

MARIA JORDA

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

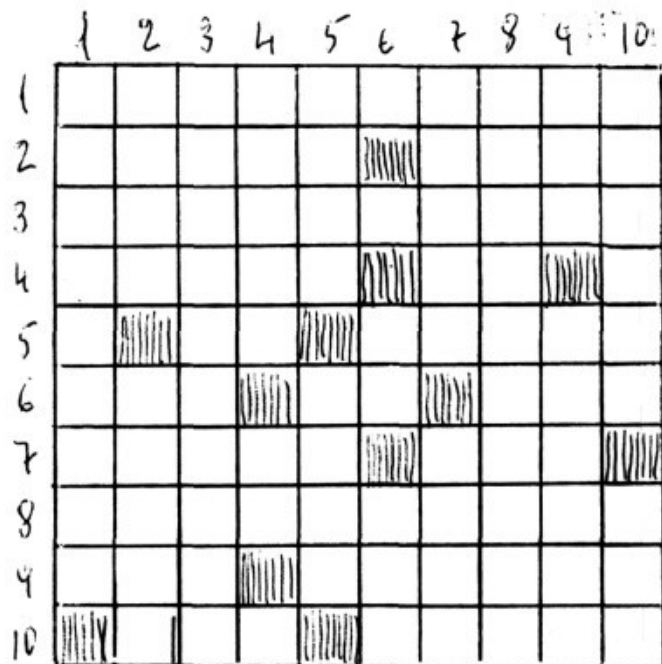
Pedro Capellà Oliver. Va morir dia 4 d'octubre a l'edat de 62 anys.

Bartomeu Puig Servera. Morí a Pina dia 20 de novembre als 68 anys.

NAIXEMENTS

Miquel Ballester Vanrell, fill de Guillem i Cata'i a. Va néixer dia 11 de novembre.

PASSATEMPS

Horitzontals: 1. Aquest mes ES SAIG compleix el desè. 2. Figura humana feta de draps, fusta, neu, etc. Ahucar, hucar. 3. Fantasia, inventiva. 4. Excavam, foradam. Nota musical. Punt cardinal. 5. Vocal. Anar. Avi. 6. Planta herbàcia de les crucíferes (al revés). Interjecció de dolor. Comitè Olímpic Internacional (al revés). 7. Nom dels Estats que es formaren en desmembrar-se el Califat de Còrdova (al revés). Cec. 8. Nom d'home. 9. Àcid ribonucleic. Agafava, arplegava (al revés). 10. Utilitzi (al revés). Raça, estirp.

Verticals: 1. Bestiesa. 2. Excessiu, minucios. Immolà, sacrificà. 3. Esgotament físic per manca d'aliments (plural). 4. Remar. Plata. Darrera vocal. 5. Forma originària d'un mot. Poble de Mallorca (al revés). 6. Roentgen. Punt cardinal. Lleta grega. Rema endarrera (al revés). 7. Ara mateix. badia petita (al revés). 8. Consentiries, aprovaries. 9. Partícula intensiva. Nom d'home. 10. Punxant, sarcàstic. Societat Protectora d'Animals.

Les solucions als mots encreuats les trobareu a la pàgina 5.

PENLAFERTA
 LTILKPR AIE
 AICAIEDNRS
 EELLRIAIAAC
 RTEOIFSSNA
 DFAIELUETR
 ELATLBDMAI
 MNSGELARTA
 AEEFIRRAAN
 VHAASBICTO
 IIAVOAUNCA
 DVAGNESALL
 AETILOPIHR

Sopa de lletres

Localitzau els noms de deu personatges del Tirant lo Blanc. Amb les lletres que vos sobrin llegireu el començament d'un dels primers capítols d'aquesta novel·la.

Solució a la passada sopa de lletres
 Una vegada eliminats els noms de deu carrers d'Algaida, podeu llegir: "Fembra és aparellada / a fer la cosa vedada, / més que més can és irada". (Anselm Turmeda).

UNA XERRADETA... (acabament)

-Amb tanta de feina, dematins a s'Ajuntament i horabaixes a La Caixa, no vos devia quedar temps per fer res més.

-Sí, ja ho crec. Sa meva gran afició ha estat sa fotografia. Quan era molt jove em vaig comprar un tros de màquina que em va costar 30 pessetes. Me va ensenyar a revelar son pare d'en Pere Mulet, Guillem Mulet.

Per cert que sa foto de sa Creu des Colomer que surt a sa portada d'Es Saig nº 82 d'octubre de 1987 la vaig fer jo. (ES SAIG li demana disculpes per

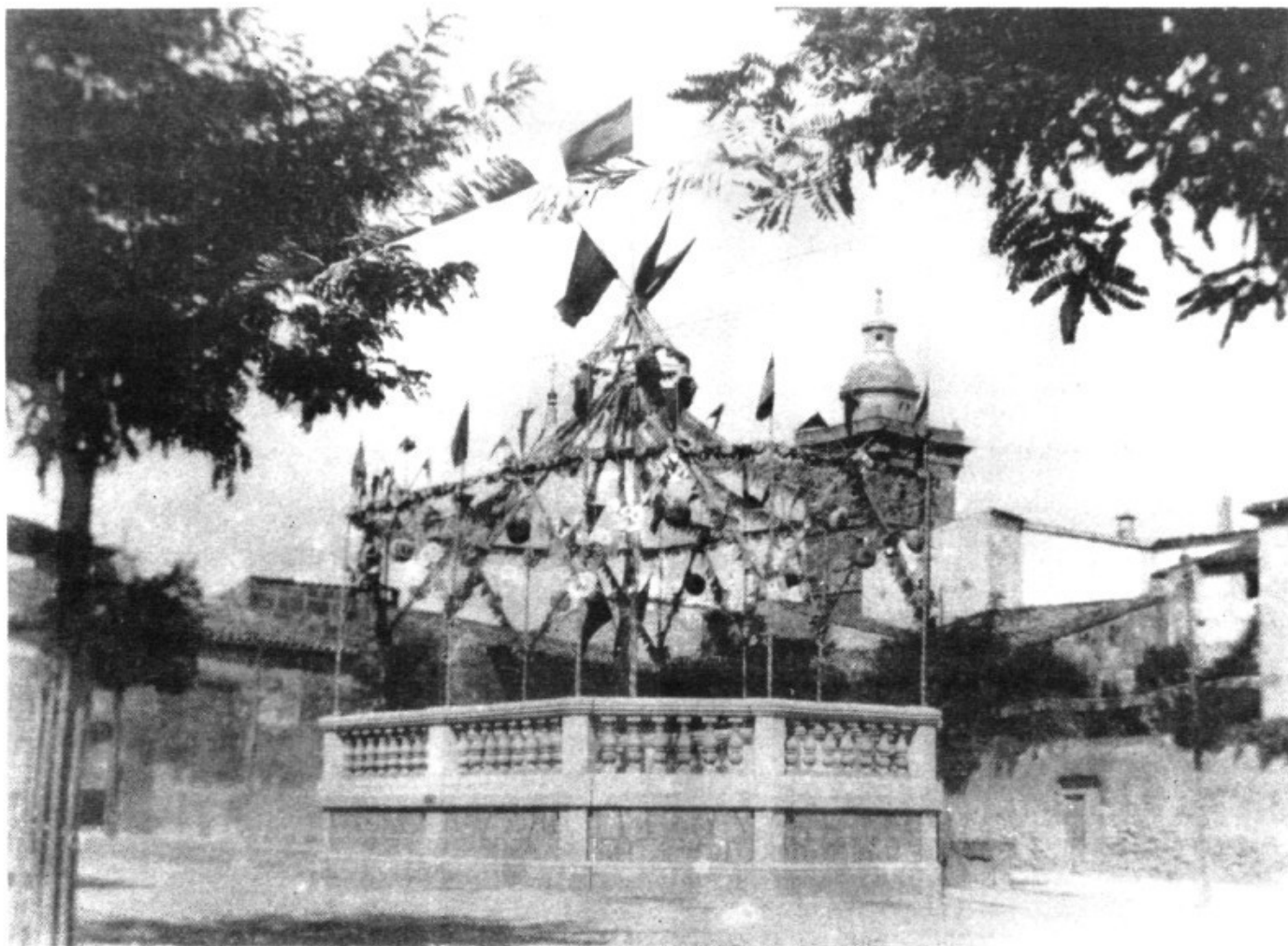
no citar la procedència; va ser un descuit sense mala intenció).

Quan començam a xerrar del tema de les fotos ens en mostra un munt, de sa plaça, dels cossiers, del poble en general i en cedeix algunes per publicar-les a la nostra revista. Tendreu ocasió de veure-les a les nostres planes.

I res més. Vos donam les gràcies per les fotografies i per estar amb nosaltres aquesta estona.

JERONIA CAÑELLAS
A. M. MULET

FOTO ANTIGA

Aquesta magnífica foto de Sa Plaça ens l'ha cedida en Pep Balaguer. Segons ens diu, va ser feta aproximadament cap a l'any 25 i ens mostra el primitiu cadafal, en aquest cas enramellat. És veu que és anterior a la plantada dels pins que hi ha actualment.

UNA XERRADETA AMB...

en pEp Balaguer

Ens hem reunit al voltant de la camilla amb en Pep Balaguer, un hora-baixa de pluja i fred, per recordar els cinquanta anys de la inauguració de La Caixa a Algaida.

-Exactament, quan es va inaugurar?

-Dia 29 de setembre, dia de Sant Miquel, de 1940. A Can Borràs, davant l'església.

-Quan hi començàreu a fer feina?

-Des d'un principi, i n'hi vaig fer fins que es va traslladar al local actual l'any 1972, on també hi vaig fer feina un any.

De tot d'una només s'obria els hora-baixes; llavors, quan em vaig jubilar de s'Ajuntament, començarem a fer jornada continuada els dematins.

Durant tots aquests anys sempre hi férem feina ses dues mateixes persones i mai ningú ens va haver de substituir.

-Heu dit que també fèieu feina a s'Ajuntament?

-Sí, d'escrivent. M'encarregava des padró de sa part rústica, d'operacions de canvi de domini de rústiques, contribucions industrials i operacions de quintes.

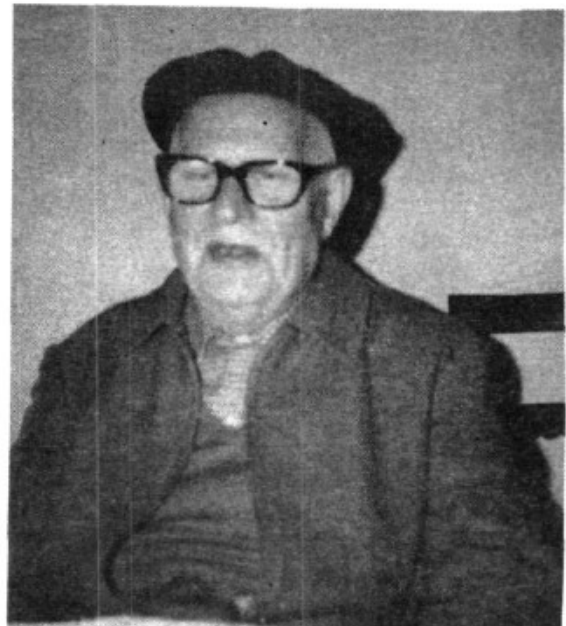
Guard un bon record tant de sa feina de La Caixa com de s'Ajuntament perquè sempre m'ha agradat tractar amb sa gent.

-Com era sa feina que fèieu a La Caixa?

-Evidentment totes ses operacions llavors eren manuals. Sa gent que obria una llibreta o un compte corrent tenia una fitxa de saldo on s'hi anotaven ses operacions. Sa feina era més humanitzada que ara. Totes ses operacions se centralitzaven a Barcelona.

-Així com estaven ses coses en aquell temps, encara li quedaven doblers a sa gent per poder estalviar? Tenieu molts de clients?

-Sa gent s'arreglava. Sí, encara podia estalviar. Teniu en compte que una pesseta de llavors són mil d'ara i que es jornal d'un mestre d'obres era d'un duro. Sa gent no se comprava tantes coses com ara, vivien amb no res. Engreixaven dos porcs, un per fer matances i s'altre per vendre; ses ametles anaven a bon preu, no era com ara, i així sa gent anava fent.

Existien dues modalitats d'estalvi: estalvi vista i estalvi plaç amb un tipus d'interès del 2% i del 3% respectivament.

Des d'un principi ja va venir molta gent; és clar, no hi havia competència i la cosa va anar progressant de cada vegada més.

-Avui en dia tant Bancs com Caixes fan molta propaganda per captar clients, fan regals i moltes coses més. Què fèieu a La Caixa?

-Llavors no s'usava res de tot això; a Algaida regalàvem un calendari i als nins i nines que neixien els obríem una llibreta amb 5 pessetes.

Segueix a la pàgina anterior.